

22.4.2024

Valtioneuvoston asetus maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (MYEA; 1407/2006) 5 §:ssä säädetään valtion osuuden ennakosta ja lopullisesta määrästä. Asetuksen 5 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriötä koskevaa kolmea eri aikarajaa aikaistetaan kutakin kymmenellä päivällä. Aikarajat koskevat sosiaali- ja terveysministeriön valtion osuuden ennakon määrän vahvistamisen ja ennakkoeerien tarkistamisen aikarajoja. Maatalousyrittäjien eläkelaitosta koskevaa aikarajaa ei muutettaisi. Toiseksi maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun asetuksen 5 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriön valtion osuuden edellisen vuoden lopullisen määrän vahvistamisen aikarajaa aikaistettaisiin kymmenellä päivällä. Maatalousyrittäjien eläkelaitosta koskevaa aikarajaa ei muutettaisi. Asetukseen tehtäisiin myös eräitä kielellisiä muutoksia.

Vastaavat aikarajat sisältyvät myös sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain mukaisen perusturva- ja valtionosuuden ja korvausvastuun täydennysmaksun suorittamisesta (MATAA, 1252/2015). Edellä mainitut MYEA:een ehdotetut aikarajoja koskevat muutokset tehtäisiin vastaavasti myös sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen. MATAA:n aikarajojen muuttamisen tarkoituksena on mahdollistaa Kansaneläkelaitokselle (Kela) nykyistä enemmän aikaa laatia päätös Melalle liittyen MATA:n rahoitukseen. Kyseisten asetusten päivämäärien on tarkoituksenmukaista säilyä yhdenmukaisina, minkä vuoksi muutoksia ehdotetaan myös valtioneuvoston asetukseen.

Tausta

Valtioneuvoston asetus maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta (MYEA; 1407/2006) on tullut voimaan 1.1.2007.

Maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 12 luku sisältää kustannusten jakoa koskevat säännökset. MYEL 135 §:n 4 momentin mukaan valtion tulee suorittaa kunakin vuonna valtion osuuden enakkona määrä, joka vastaa valtion 1 momentin mukaisena osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää. MYEL 135 §:n 5 momentin mukaan valtion osuuden ja ennakon suorittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nykytila ja sen arviointi

Valtioneuvoston asetuksen (MYEA) 5 §:n 1 momentti sisältää tiettyjä aikarajoja sekä sosiaali- ja terveysministeriölle että Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle. Vastaavat aikarajat sisältyvät myös sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain mukaisen perusturva- ja valtionosuuden ja korvausvastuun täydennysmaksun suorittamisesta (MATAA, 1252/2015).

MYEA 5 § 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa viimeistään kunkin vuoden marraskuun 25 päivänä maatalousyrittäjän eläkelain 135 ja 135 a §:ssä tarkoitetun valtion osuuden ennakon määrän seuraavalle kalenterivuodelle. Viimeistään kunkin vuoden kesäkuun 25 päivänä ministeriö tarkistaa saman kalenterivuoden jälkimmäiselle puoliskolle vahvistettujen ennakkoerien määrät. Lisäksi ministeriö tarkistaa joulukuulta maksettavan ennakkoerän määrän viimeistään saman vuoden marraskuun 25 päivänä. Edellä tarkoitettuja toimenpiteitä varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle tämän määräämä selvitys toimenpidettä edeltävän kuukauden 20 päivään mennessä. MYEA 5 §:n 4 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa viimeistään kunkin vuoden kesäkuun 25 päivänä valtion osuuden lopullisen määrän edelliseltä kalenterivuodelta. Maksetun ennakon ja samalle vuodelle vahvistetun valtion osuuden lopullisen määrän erotus otetaan huomioon osuuden vahvistamista seuraavaa ennakkoerää maksettaessa. Tätä varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on toimitettava ministeriölle valtion osuuden lopullista määrää koskeva selvitys vahvistamista edeltävän kuukauden 20 päivään mennessä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on esittänyt muutoksia maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annettuun valtioneuvoston asetukseen. Kela on todennut, että sillä on nykyisten vastaavien MATAA:n aikarajojen vuoksi liian tiukka aikataulu MATAA-päätösten antamiseen. Koska vastaavat aikarajoja koskevat säännökset ovat myös MYEA:ssa, on sääntelyn yhdenmukaisuuden säilymiseksi tarkoituksenmukaista tehdä vastaavat muutokset myös siihen.

MYEA 5 §:n 1 ja 4 momenteissa säädetyt Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen selvityksien aikarajoja koskevat virkkeet ovat lauserakenteeltaan epäselvät ja eroavat kielellisesti MATAA:ssa säädetyistä. Kyseisissä MYEA:n momenteissa on käytetty lauserakennetta ”edeltävän kuukauden 20 päivään mennessä” ja MATAA 1 §:ssä vastaavat aikarajat on kirjoitettu ”viimeistään (...) edeltävän kuukauden 20 päivänä”. MYEA:n kyseiset virkkeet olisi kielellisen monitulkintaisuuden poistamiseksi tarkoituksenmukaista muuttaa samanlaisiksi kuin vastaavat MATAA:n virkkeet. Maatalousyrittäjän eläkelaitokselta saadun tiedon mukaan eläkelaitoksessa on tulkittu lauserakenteen tarkoittavan, että sen tulee toimittaa selvitykset viimeistään 20 päivänä. Ruotsinkielisessä asetuksessa ei ole vastaavaa korjausta vaativaa lauserakennetta, mutta päivämäärien perästä puuttuu järjestyslukua ilmaiseva ”:e”. Lisäksi virkkeisiin sisältyvä sana ”tillstålla” olisi hyvä päivittää nykyaikaisemmalla sanalla.

Ehdotukset

MYEA 5 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että muutoksen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi viimeistään kunkin vuoden marraskuun 15 päivänä maatalousyrittäjän eläkelain 135 ja 135 a §:ssä tarkoitetun valtion osuuden ennakon määrän seuraavalle kalenterivuodelle. Viimeistään kunkin vuoden kesäkuun 15 päivänä ministeriö tarkistaisi saman kalenterivuoden jälkimmäiselle puoliskolle vahvistettujen ennakkoerien määrät. Lisäksi ministeriö tarkastaisi joulukuulta maksettavan ennakkoerän määrän viimeistään saman vuoden marraskuun 15 päivänä. Edellä tarkoitettuja toimenpiteitä varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen olisi toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle tämän määräämä

selvitys viimeistään toimenpidettä edeltävän kuukauden 20 päivänä. Ruotsinkielisen asetuksen kyseiseen virkkeeseen päivämäärään lisättäisiin järjestyslukua ilmaiseva ”:e” ja sana ”tillstålla” korvattaisiin sanalla ”lämna”.

MYEA 5 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi viimeistään kunkin vuoden kesäkuun 15 päivänä valtion osuuden lopullisen määrän edelliseltä kalenterivuodelta. Maksetun ennakon ja samalle vuodelle vahvistetun valtion osuuden lopullisen määrän erotus otettaisiin huomioon osuuden vahvistamista seuraavaa ennakoerää maksettaessa. Tätä varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen olisi toimitettava ministeriölle valtion osuuden lopullista määrää koskeva selvitys viimeistään vahvistamista edeltävän kuukauden 20 päivänä. Kuten edellä 1 momentin viimeisen virkkeen osalta, ruotsinkielisen asetuksen kyseiseen virkkeeseen päivämäärään lisättäisiin järjestyslukua ilmaiseva ”:e” ja sana ”tillstålla” korvattaisiin sanalla ”lämna”.

Muutosten myötä Maatalousyrittäjien eläkelaitosta koskevat päivämäärät pysyisivät ennallaan, mutta sosiaali- ja terveysministeriötä koskevat päivämäärät muuttuisivat mainitun kuukauden 25 päivästä kuukauden 15 päivään. Sosiaali- ja terveysministeriö on katsonut, että päivämäärien muutos olisi sille mahdollinen.

Asetus ehdotetaan tulevan voimaan 13 päivänä toukokuuta 2024.

Valmistelu

Asia on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela on ehdottanut muutoksia kyseiseen asetukseen.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausunnot Kelasta ja Melasta, jotka pitivät muutoksia tarpeellisina.

Vaikutukset valtiontalouteen

Esitetyillä muutoksilla ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n muuttamisesta.